

Cercetări interdisciplinare privind sustenabilitatea finanțelor din perspectiva transformărilor economice, sociale și digitale

REZUMAT

Candidat: Prof.univ.dr. Vuță Mariana

Teza de abilitare **Cercetări interdisciplinare privind sustenabilitatea finanțelor din perspectiva transformărilor economice, sociale și digitale** prezintă cele mai importante realizări ale autoarei după obținerea diplomei de doctor, creionând principalele direcții de dezvoltare ale carierei universitare. Teza de abilitare este un demers important care contribuie la îndeplinirea misiunii universității, respectiv generarea și transferul de cunoaștere, fiind structurată pe 3 secțiuni, conform cerințelor CNATCU.

În cadrul Secțiunii I sunt prezentate informații cu privire la elementele de bază care definesc cariera autoarei, respectiv evoluția carierei academice, științifice și profesionale. Obiectivele cercetării științifice trebuie să fie asigurarea unor cunoștințe noi și creșterea vizibilității internaționale, asigurarea creșterii economice și îmbunătățirea calității vieții sociale. Activitățile pe care le-am desfășurat urmăresc aceste obiective generale astfel încât rezultatele științifice să fie utile, după caz, cercetătorilor, societății civile, statului.

Evoluția academică include studiile universitare de licență în cadrul Facultății de Finanțe, Bănci și Contabilitate (1988-1993), studii doctorale în domeniul Finanțe (1996-2003), studii postdoctorale (2010-2012) toate acestea fiind urmate în cadrul Academiei de Studii Economice din București.

Profesional, activitatea didactică și de cercetare a început în anul 1996, odată cu ocuparea postului de preparator universitar în cadrul Catedrei de Finanțe-Monedă, Facultatea de Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori, din cadrul Academiei de Studii Economice din București. Ulterior, am ocupat, prin concurs, posturile de asistent universitar, lector universitar, conferențiar și profesor universitar în cadrul departamentului de Finanțe. Educația și formarea profesională a fost completată permanent, urmărind obținerea unor calificări și certificări suplimentare, care să asigure condițiile pentru o mai bună pregătire profesională a studenților, masteranzilor dar și pentru realizarea unei activități de cercetare științifică legată de practica economică (membru

CECCAR, membru CAFR, lector INA). În perioada 2010-2014 am fost auditor intern la RAM, fapt ce mi-a permis să îmbin partea teoretică cu cea practică, iar din 2023- prezent sunt membru neexecutiv în Comitetul de Audit al RAM.

Activitatea de cercetare științifică este evidențiată prin cărțile și articolele științifice publicate, în calitate de unic autor sau coautor dar și lucrări prezentate la Sesiuni de Comunicări Științifice Internaționale. Lucrările realizate au fost publicate în reviste cotate ISI-Web of Science, baze de date internaționale, recunoașterea calității acestora fiind vizibilă prin citări ale altor autori în articole cotate ISI, după cum urmează: Google Scholar H-index = 9, Clarivate - Web of Science H-index = 4.

A doua secțiune a tezei de abilitare prezintă sintetic cercetările și rezultatele obținute în domeniile cercetate după susținerea tezei de doctorat, fiind structurată pe 3 direcții principale, respectiv:

1. Contribuții privind impactul dezvoltării durabile și a digitalizării asupra finanțelor în contextul mediului economic european,
2. Cercetări privind responsabilitatea socială și performanța financiară a companiilor. Evaluarea impactului riscului climatic asupra economiei în condițiile Pactului Verde European,
3. Provocări ale fenomenului brain-drain și ale imigrației asupra economiei.

Prima direcție de cercetare cuprinde 3 subcapitole care se bazează pe următoarele cercetări: *A financial- economic-assessment of the food security in the European Union* (Vuță M. et all, 2019) care surprinde modul în care securitatea alimentară ca parte integrantă a Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 2 – Foamete “Zero” din cadrul Agendei 2030 este influențată de factori ce țin de sistemul financiar, respectiv de productivitatea sectorului agricol, de intervenția statului în economie care este justificată din cel puțin trei motive (bunurile publice, creștere economică, corectarea externalităților), de capitalizarea bursieră și de sectorul bancar dar și de inegalități sociale și sărăcie.

Următorul studiu *Assesment of the circular economy's impact in the EU economic growth* (Vuță M. et all., 2018) și-a propus evidențierea corelației pe care măsuri asociate economiei circulare, precum rata de reciclare a deșeurilor comunitare, a deșeurilor din ambalaje și a celor biologice, cheltuielile cu cercetarea și inovarea pentru găsirea unor soluții de a prelungi ciclul de viață al materiilor prime și de reutilizare a deșeurilor și taxele de mediu, le au cu productivitatea

resurselor și cu rata reală de creștere economică. Prin prisma acestor corelații, am oferit celor direct implicați posibilitatea de a constata că trecerea de la un model liniar de dezvoltare la unul circular are efecte pozitive, conform cu rezultatele studiului realizat.

Politici și strategii financiare de protecția mediului (Vuță M, 2004) și-a propus să prezinte, din punct de vedere financiar, elemente ce țin se susținabilitatea mediului, de instrumentele de intervenție a statului (reglementări, norme, taxe de mediu, premise negociabile, etc).

O altă lucrare intitulată Assessing the Impact of ICT Sector on Sustainable Development in the European Union: An Empirical Analysis Using Panel Data (Cioacă et al, 2020) a avut ca și obiectiv principal evaluarea impactului diversilor indicatori fundamentali ai TIC la nivelul Uniunii Europene asupra a două dintre obiectivele lor de dezvoltare durabilă: creșterea economică și reducerea inegalității (ODD 10). Concluziile studiului susțin că pe termen scurt, riscul pierderii locurilor de muncă există, roboții pot executa multe sarcini fizice repetitive, periculoase sau foarte solicitante. Pe termen lung, dezvoltarea digitalizării poate duce la calificări îmbunătățite și polarizate, precum și la o creștere a mobilității forței de muncă. Toate efectele pozitive ale dezvoltării sectorului TIC în Uniunea Europeană poate fi, de asemenea, însoțită de efecte negative, cum ar fi creșterea inegalității între diferite locuri de muncă, lipsa anumitor capacități și competențe ale forței de muncă europene, accesul diferențiat al forței de muncă europene la tehnologii, dificultăți în protejarea datelor cu caracter personal etc.

Cea de a doua direcție de cercetare s-a bazat pe următoarele studii: *An empirical analysis of corporate social responsibility effects on financial performance for Romanian listed companies* (Vuță M et al, 2019), respectiv *The Assessment of Climate Risk Impact on the Economy: A Panel Data Approach* (Barbu et al, 2022). Primul studiu examinează relațiile de cauzalitate dintre performanța socială, așa cum este definită prin intermediul CSR și performanța economică și financiară a companiilor, analiza vizând un număr de 61 de companii listate pe Bursa de Valori București, pentru perioada 2015-2017, cu domenii de activitate diverse. Rezultatele studiului pot prezenta interes pentru: autoritățile de supraveghere (din domeniile în care activează companiile în cauză și cele ce au în responsabilitate protecția mediului), în condițiile în care tranziția spre bioeconomie conduce la modificări structurale majore în procesele tehnologice utilizate de companii, cu costuri semnificative și pentru investitorii de pe piața de capital în vederea fundamentării deciziilor proprii de investiții, mai ales a celor ecologice cu impact redus asupra

mediului și a societății, iar organizațiile non-guvernamentale pot avea o imagine asupra gradului de conformare a companiilor listate românești cu CSR, aspecte urmărite și de Uniunea Europeană. Ca o continuare a cercetărilor pe linia dezvoltării durabile, studiul *The Assessment of Climate Risk Impact on the Economy: A Panel Data Approach* (Barbu et al., 2022) și-a propus să investigheze modul în care riscul climatic influențează o serie de variabile, dintre care riscul de țară, evoluția pieței de capital precum și gradul de competitivitate, în condițiile reglementărilor impuse de autorități, printre care Pactul Verde European.

A treia direcție de cercetare a urmărit să prezinte modul în care fenomenul migrației influențează prețul locuințelor, creșterea/diminuarea remitențelor cu efecte pozitive/negative și asupra cursului de schimb, scăderea ratei șomajului ceea ce duce la diminuarea presiunii asupra bugetului de asigurări sociale de stat în țara de origine, etc. Astfel, din studiul *Brain -drain in the knowledge society: impact and consequences* (Vuță, 2010), au fost desprinse direcții de acțiune prin care România trebuie să își regândească componentele sistemului educațional (inclusiv cercetarea) în corelație cu cel financiar, respectiv să regândească sistemul de facilități fiscale ce pot fi acordate specialiștilor, în speranța că fiind luate și alte măsuri de ordin economic, migrarea specialiștilor se va diminua, sau dacă sunt în strainatate vor alege să se întoarcă pentru a susține prin cunoștințele acumulate dezvoltarea țării. Următorul studiu, *An assessment of the immigration impact of the international housing price* (Barbu et al., 2017), a venit ca și o continuare a ideii studiului anterior, respectiv ne-am propus să analizăm modul în care imigrația influențează anumite variabile economice, respectiv prețul locuințelor iar rezultatul surprinde dinamica indusă în piața imobiliară de creșterea fenomenului imigrației pentru țările analizate, conform căreia o creștere a nivelului imigrației (măsurată prin variația procentuală a numărului de imigranți) determină modificarea în același sens a prețurilor locuințelor (măsurat prin House Price Index) cu aproximativ 0,045%.

Secțiunea 3 a tezei de abilitare menționează anumite perspective privind cariera științifică, didactică, obiectivele de cercetare, implicarea în activitățile didactice și dezvoltarea procesului didactic și de cercetare, punctul de plecare fiind elementele și obiectivele prevăzute în Strategia Academiei de Studii Economice din București 2020-2030, pornind de la misiunea educațională, de cercetare și misiunea pentru comunitate.

Teza de abilitare se încheie cu referințe bibliografice ce cuprind principalele publicații referitoare la lucrările prezentate și la literatura științifică aferentă, ce susțin ideile de cercetare prezentate în teză.